

**แนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา***
**Developmental Approach to Professional Teacher Experience
of Students in English Teaching, Faculty of Education,
Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus**

อุเทน ลาพิงค์, ทิตติยา มั่นดี, พิมภัสสร เด็ดขาด, เวมิษฐา ตันธิกุล และสรวิศ พรมลี

Uten Larping, Thittiya Munde, Pimpatsorn Dedkhad,

Kheminthra Tanthikun and Sorawit Phromlee

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Khunten2002@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการแนวทางพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ภาคปกติที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคต้นปีการศึกษา 2560 จำนวน 101 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน อาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง รวมจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

*ได้รับบทความ: 30 สิงหาคม 2561; แก้ไขบทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2562; ตอปรับตีพิมพ์: 30 เมษายน 2562

Received: August 30, 2018; Revised: February 22, 2019; Accepted: April 30, 2019

2. แนวทางพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา นักศึกษา ควรที่จะมีความรัก ความศรัทธา และความภาคภูมิใจในอาชีพครู นักศึกษาฝึกสอนควรเตรียมความพร้อม ในการสอนควรเตรียมแผนการสอน อย่างน้อยส่งก่อน 1 อาทิตย์ เพราะครูพี่เลี้ยงจะได้ตรวจความถูกต้อง เตรียมสื่อการสอน และบันทึกผลการสอนอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ควรมีการพูดคุยกันเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในส่วนของกฎเกณฑ์วัตถุประสงค์ และกระบวนการในการฝึกสอนให้เป็นไปตามนโยบาย ของมหาวิทยาลัยโรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกสอน ควรจะเป็นโรงเรียนที่มีเรียนทั้งชั้นประถมและมัธยมด้วย

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา; การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู; นักศึกษาสาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study processes and approaches to improve teaching practice experience of student teachers. The sample was 101 student teachers registered for their teaching practice experience through the university's regular course, 1st semester, and academic year 2017 and 9 educational staff including the administrators, university supervisors and cooperating teachers. The tools of data collection were interview and questionnaire. The statistics used for analyzing data included frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of data analysis are depicted as table charts.

The findings were as follows:

1. The overall approaches improving teaching practice of student teachers majoring in Teaching English are high.
2. The approaches to develop the processes of teaching practice of the student teachers suggested that student teachers should be passionate, enthusiastic, and proud of the teaching profession, the lesson plans should be completed prior to the next class in order to have them reviewed, the university supervisors and cooperating teachers should have a mutual agreement on the criteria for measurements and purposes of the teaching materials and teaching records, and the processes of teaching practice should correspond with the university policy, and the schools selecting should be made from both elementary and secondary levels.

Keywords: Developmental; Professional Teacher Experience; Students in English Teaching

1. บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงมีความรู้ความชำนาญในการสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสถานการณ์จริง สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ การปฏิบัติการสอนในสถาบันการศึกษานักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานกับบุคลากรต่างๆ ได้พัฒนาบุคลิกภาพและสมรรถภาพทางวิชาชีพ ภายใต้การดูแลช่วยเหลือและร่วมแนะนำขอบรมกัณระหว่างครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตครูในมิติใหม่ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. เป็นคนดีมีจุดมุ่งหมายของชีวิต มีหลักในการในการดำเนินชีวิต เข้าถึงความงามและความดีของชีวิตมีพลังและความมุ่งมั่นในการพัฒนาคนและพัฒนาความก้าวหน้าของส่วนรวม รักชุมชนและท้องถิ่นและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2. เป็นคนเก่ง มีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่าง

น้อยสองภาษา มีความรักในการใฝ่รู้และใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาและการเผชิญสถานการณ์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

3. เป็นครูดี เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน รัก เมตตา และกรุณาต่อผู้เรียนเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา มีจริยธรรมแห่งวิชาชีพและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

4. เป็นครูเก่ง เข้าถึงแก่นแท้ของการศึกษาหรือการพัฒนาคน มีปรีชาสามารถในการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้ รอบรู้และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนถนัด ใฝ่สร้างสรรค์และวิจัยสามารถแก้ปัญหาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mahamakul Buddhist University, Lanna Campus, n.d. : 9)

สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ก็ย่อมมีปัญหาและอุปสรรคจากการส่งนักศึกษาไปฝึกสอนยังโรงเรียนต่างๆ โดยเห็นได้จากนักศึกษากลับมาขอเปลี่ยนสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษาเอง แต่อย่างไรก็ตามปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านการเตรียมการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการดำเนินการสอน ความพร้อมของนักศึกษา ด้านความพร้อมของนักเรียน ด้านอาจารย์นิเทศ ด้านครูพี่เลี้ยง และด้านโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทาง

พัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนาเพื่อสถาบันจะได้นำข้อมูลมาพัฒนา ปรับปรุงระบบการเรียนการสอน และกิจกรรม ต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องเกณฑ์ มาตรฐานตามที่คุรุสภากำหนด ประกอบด้วย มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต มาตรฐาน บัณฑิตหรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้ เหมาะสมกับหลักสูตรวิชาชีพครูชั้นสูงต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สาขา วิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา

2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ฝึกสอนสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ และคุณภาพ (Quantitative Research) มีขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ภาคปกติ ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคต้น ปีการศึกษา

2560 จำนวน 135 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Sincharu, 2007 : 49) โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 101 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบ สัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการ ศึกษาแนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยข้อคำถามได้ ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ชุด ดังนี้

- 2.1 ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะ แบบปลายปิด แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านสื่อการสอน 3) ด้านอาจารย์ นิเทศ 4) ด้านครูพี่เลี้ยง และ 5) ด้านโรงเรียนที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบ มาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักมาตราวัดลิเกิร์ต (Likert Scale)

- 2.2 ชุดที่ 2 เป็นการรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการ สอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่นักศึกษาฝึก ปฏิบัติการสอน จำนวน 3 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 3 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยติดต่อ

โรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ภาคปกติที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 101 คน โดยผู้วิจัยนำไปแจกเองและรับคืนด้วยตนเอง และ 3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน จำนวน 3 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 3 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน รวม 9 คน ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ภาคปกติที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคต้นปีการศึกษา 2560 มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาแล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

4.2 การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน จำนวน 3 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 3 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน เกี่ยวกับการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้รูปแบบบรรยายตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนอาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง รวม 9 คน เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

4. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 มีเกรดเฉลี่ย 2.01-3.00 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ มีเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า แนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.199) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์นิเทศมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.383) รองลงมาคือ ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.262) ด้านสื่อการสอน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.3.17) ด้านครูพี่เลี้ยง ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.404) และด้านโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x} = 2.95$, S.D. = 0.377) ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขต

ล้านนาแล้ว รวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency)

2. แบบสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า การเตรียมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรมีลักษณะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้ในการสอนโดยตรง มีเทคนิคและทักษะด้านการสอนมีความรัก ความศรัทธา และความภาคภูมิใจในอาชีพครู รู้จักการสังเกตและมีส่วนร่วมงานในหน้าที่ครูตามสภาพที่เป็นจริง ควรส่งแผนพร้อมมีกิจกรรม มีสื่อที่เป็นบัตรคำศัพท์ให้นักเรียนมีกิจกรรม role play ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก และควรเข้าร่วมทุกกิจกรรม ช่วยสอนนักเรียนได้อย่างเต็มที่ทั้งในเชิงของการสอน การปฏิบัติตัว จรรยาบรรณ การร่วมงานกับผู้อื่นได้ ปัญหาที่พบกับนักศึกษาฝึกสอน นักศึกษาเขียนแผนไม่ค่อยถูกต้อง วัตถุประสงค์กับการประเมินไม่สอดคล้องกัน อาจารย์พี่เลี้ยงให้ไปแก้ไข แต่บอกให้แก้ไขแผนก็เจียบหายไปบุคลิกภาพแรกๆ ไม่ค่อยดี แต่ก็พยายามปรับปรุงมีกิจกรรมอะไร นักศึกษาก็ต้องเข้าร่วมเพื่อมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโครงการต่างๆ ควรเตรียมมาให้พร้อมก่อนนำเสนอครูพี่เลี้ยงมีปัญหาเรื่องความมั่นใจ ความกล้าพูดกล้าถามบางครั้งตัวนักศึกษาเองก็มีปัญหาส่วนตัวทำให้เป็นอุปสรรคกับการสอนและยังมีเรื่องของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของกลุ่มชนเผ่าที่เป็นอุปสรรค

ด้านสื่อการเรียนการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนใช้เป็นเครื่องมือในการสอน ควรมีการอบรมให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้เกี่ยวกับการ

สร้างสื่อก่อนส่งไปฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาสื่อการสอนด้วยตนเอง เลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหา และวิธีการสอน ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุดเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

ปัญหาที่พบจากอาจารย์นิเทศก์นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เกิดจากการที่อาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงไม่ได้พูดคุยกัน เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันและอาจารย์นิเทศมีจำนวนน้อยและการเดินทางของอาจารย์นิเทศมีความลำบาก

ครูพี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากกว่าบุคคลอื่นในด้านปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบเกี่ยวกับของครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษาฝึกสอน มาจากเรื่องของการสื่อสาร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อีกทั้งยังเกิดจากการขาดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการประเมินนักศึกษาฝึกสอนที่ชัดเจน

มหาวิทยาลัยควรแนะนำนักศึกษาฝึกสอนให้ทำความเข้าใจกับทางโรงเรียนก่อนที่ทางมหาวิทยาลัยจะส่งตัวนักศึกษาไปฝึกสอนและนักศึกษา ควรเลือกโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ทั้งกระบวนการจัดการสอนและการบริหารที่เป็นที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาตามมาตรฐานครูสภา และโรงเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษา ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และควรพิจารณาโรงเรียนที่อยู่ไม่ไกลเกินไป และควรเลือกโรงเรียนที่มีการเดินทางสะดวกเพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่ตามมา เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าครองชีพ

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. การการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์นิเทศมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านอาจารย์พี่เลี้ยง และด้านโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์นิเทศนั้นเป็นบุคคลที่มีบทบาทใกล้ชิดกับนักศึกษาในการให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ แก่นักศึกษาจึงทำให้ผลของการวิจัยในด้านนี้ออกมาอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่นและในส่วนของการเตรียมการสอนการใช้สื่อการสอน และด้านครูพี่เลี้ยง ค่าแปลผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน เนื่องจากก่อนที่นักศึกษาจะออกไปฝึกสอนทางมหาวิทยาลัยมีการอบรมการให้ความรู้กับนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาทั้งความเข้าใจเรื่องหลักสูตร ซึ่งจะนำมาสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการทำแผนสะสมผลงาน ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการ ต่างจากด้านของโรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกสอน ซึ่งผลการแปลผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการเลือกโรงเรียนที่นักศึกษาจะไปฝึกสอนอยู่ห่าง

ไกลเกินไป การที่อาจารย์จะออกไปนิเทศก็นั้นมีความลำบาก เพราะนักศึกษาบางส่วนก็จะกลับไปฝึกสอนที่ภูมิลำเนาของตนเองและนักศึกษาส่วนใหญ่ก็จะเป็นนักศึกษาที่มาจากชนเผ่า การเดินทางไปนิเทศก็จึงมีความยากลำบากสอดคล้องกับแนวคิดของสุจินดา ม่วงมี (Muangmi, 2005) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์นิเทศเป็นอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ที่ส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอนและได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกสอนและยังสอดคล้องกับ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, n.d. : 30-32) ที่กล่าวว่าถึงอาจารย์นิเทศ ที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นมานิเทศนักศึกษา ซึ่งสถานศึกษาหนึ่งจะใช้อาจารย์นิเทศคนเดียว นิเทศทั้งหน่วยก็ได้ มีหน้าที่คือ 1) ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับวิทยาลัยศาสนศาสตร์ล้านนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา 2) นิเทศงานในหน้าที่ครูด้านอื่นๆ ยกเว้นงาน การเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ ดูแลความรับผิดชอบในการปฏิบัติ นิเทศโครงการพัฒนาสถานศึกษา ตรวจแนะนำ Case Study ตรวจแนะนำการบันทึกการปฏิบัติงาน 3) ลงรายการนิเทศทุกครั้งที่ทำการนิเทศ 4) ประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาแต่ละคนตามระยะเวลา อาจารย์นิเทศก็ทั่วไปจะประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ 1) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครู 2) แบบประเมินโครงการ/กิจกรรมพัฒนานักศึกษา 3) แบบประเมินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณราย เทียมทัน และอนวัติ คุณแก้ว (Tiamtan and Koongaew, 2011 : 7-16) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า 1) คณะต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จะมีหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยทำหน้าที่จัดหาสถานที่ฝึกปฐมนิเทศก่อนฝึก จัดการนิเทศและสัมมนาหลังฝึกสำหรับปัญหาที่พบ ได้แก่ แหล่งฝึกงานอยู่ไกล ไม่เพียงพอและการไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการนักศึกษาไม่มีความรู้และทักษะในการทำงานการนิเทศไม่ต่อเนื่อง 2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของวิชาชีพของแต่ละสาขา ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้สลับการทำงานสหกิจศึกษา การฝึกหลังเรียนทฤษฎีครบแล้ว สำหรับปัญหาที่พบ ได้แก่ ไม่มีคำตอบแทนในขณะฝึก นักศึกษาขาดทักษะในการทำงาน และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมทั้งไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรได้ส่วนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ พบว่า มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเป็นระบบ โดยมีหน่วยงานประสานงาน เตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนฝึก มีการประเมินอย่างต่อเนื่องและมีการสัมมนาหลังฝึก สำหรับปัญหาได้แก่ นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพนักศึกษาไม่พัฒนาตนเอง และปัญหาทางด้านภาษาเมื่อไปฝึกงานที่ไม่ใช่ประเทศของตนเอง 3) จากการสังเคราะห์รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

พบว่า มี 2 รูปแบบ คือ แบบสหกิจศึกษาและแบบทั่วไป ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่มีความสอดคล้องความต่อเนื่องและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

2. แนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา คือ นักศึกษาควรที่จะมีความรัก ความศรัทธา และความภาคภูมิใจในอาชีพครู นักศึกษาฝึกสอนควรเตรียมความพร้อมในการสอน ควรเตรียมแผนการสอนอย่างน้อยส่งก่อน 1 อาทิตย์ เพราะครูพี่เลี้ยงจะได้ตรวจสอบความถูกต้อง เตรียมสื่อการสอน และบันทึกผลการสอนครูพี่เลี้ยงไม่ควรกดดันนักศึกษาแต่ควรที่จะให้คำแนะนำ ชี้แจงในข้อควรแก้ไข พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไขและอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงควรมีการพูดคุยกันเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในส่วนของกฎเกณฑ์วัตถุประสงค์และกระบวนการในการฝึกสอนการเลือกโรงเรียนที่จะไปฝึกสอนนักศึกษาควรเลือกโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายที่เข้าร่วมกับมหาวิทยาลัย และโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น ผ่านประเมินของ สมศ. มีครูพี่เลี้ยงตรงเอกที่มีประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ Banchoet Wimonsucharit กล่าวว่าแนวทางพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา คือ ก่อนที่มหาวิทยาลัยจะส่งตัวนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นจะต้องมีการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาทั้งความเข้าใจเรื่องหลักสูตร ซึ่งจะนำมาสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน และการทำแฟ้ม

สะสมผลงาน ก่อนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาควรมีความเข้าใจหลักสูตร ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการและการเตรียมการสอนของนักศึกษาฝึกสอนควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้ในการสอน โดยตรงมีเทคนิคและทักษะด้านการสอนมีความรักความศรัทธา และความภาคภูมิใจในอาชีพครู การเลือกโรงเรียนที่จะใช้ในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน ควรมีการเลือกโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ทั้งกระบวนการจัดการสอนและการบริหารที่เป็นที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาตามมาตรฐานครูสภาและโรงเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 มหาวิทยาลัยควรจัดการประชุมระหว่างอาจารย์นิเทศก์ให้มีความเข้าใจตรงกันในส่วนของวัตถุประสงค์ เกณฑ์ มาตรฐานรูปแบบกระบวนการที่ใช้ในการฝึกสอนและการปฏิบัติการนิเทศหลังการสอน ในวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการสอนรวมถึงข้อตกลง ในการใช้ใบประเมินในการให้คะแนนนักศึกษาฝึกสอนด้วย เพื่อเน้นย้ำให้อาจารย์นิเทศก์ทุกท่านมีความเข้าใจตรงกันและมีแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

1.2 มหาวิทยาลัยควรมีการจัดประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

ในเรื่องของแนวทาง และกระบวนการประเมิน
นักศึกษาฝึกสอน ให้มีความชัดเจน

1.3 มหาวิทยาลัยต้องให้คำแนะนำ
นักศึกษาฝึกสอนให้ทำความเข้าใจกับทางโรงเรียน
ก่อนที่จะทางมหาวิทยาลัยจะส่งตัวนักศึกษาไปฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีการชี้แจงระเบียบ
หน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา
และอุปสรรคของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในหลายๆ ด้านเพื่อให้ได้รายละเอียดในการนำมา
ปรับปรุงการพัฒนางานในด้านการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์ขณะฝึก
ประสบการณ์และหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย
ที่ส่งผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

References

- Bunyaratphan, S. (2003). *Research Methodology for Public Administration*. 7th ed. Bangkok : Saosmatham Press.
- Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus. (n.d). *Teaching Practice in Educational Institute 1 and 2 Manuals*. Chiang Mai : Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus.
- Muangmi, S. (2005). *Roles and Responsibilities of a University Supervisor as Perceived by Student Teachers, School Supervisors, and University Supervisors*. Chonburi : Burapha University.
- Sincharu, T. (2007). *Research and Statistic Analysis by SPSS*. 7th ed. Bangkok : We Inter Print Press.
- Tiamtan, P. and Koongaew, A. (2011). Development of Professional Experience Program Model for Student at Petchabun Rajabhat University. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 13(1), 7-16.
- Wimonsucharit, B. (9 August, 2017). The Director of Chumchon Ban Mueang Ngai. Interview.